

U S T A W A

z dnia 23 marca 1920 roku

**o nadzorze nad przedsiębiorstwami bankowymi i kantorami
wymiany.**

Art. 1. Do otwierania i prowadzenia domów bankowych i kantorów wymiany wymagana jest koncesja, wydana przez Ministra Skarbu, którego specjalnemu nadzorowi takie przedsiębiorstwa podlegają.

Zakres działania domów bankowych obejmuje wszelkie interesy bankierskie. Kantory wymiany mogą dokonywać wyłącznie kasowych operacji wymiennych i tylko walorami i papierami procentowymi notowanymi na giełdach polskich.

Ustawa niniejsza nie obejmuje—z wyjątkiem wypadku, przewidzianego w art. 9 ust. 2 — spółek akcyjnych, spółdzielni, ani tych instytucji kredytowych, które rządzą się statutami, zatwierdzonymi przez władzę państwową.

Art. 2. Czynnościami wymienionemi w art. 1 wolno trudnić się tylko osobom do tego upoważnionym i tylko w lokalach na ten cel przeznaczonych.

Art. 3. Ministra Skarbu upoważnia się:

- 1) do udzielania w miarę swego uznania koncesji lub odmowy na

- otwarcie i prowadzenie przedsiębiorstw, wymienionych w art. 1 ust. 1;
- 2) do ustalania minimalnej wysokości kapitału zakładowego takich przedsiębiorstw;
  - 3) do ustanawiania nadzoru rządowego nad ich operacjami, oraz wydawania zarządzeń regulujących ten nadzór i ustalania kosztów nadzoru, obciążających te przedsiębiorstwa.

Art. 4. Osoby, ubiegające się o koncesję na otwarcie i prowadzenie domu bankowego lub kantoru wymiany, winny jednocześnie ze złożeniem podania udowodnić posiadanie kapitału zakładowego, potrzebnego do prowadzenia przedsiębiorstwa.

Art. 5. Od koncesji, wydanych w myśl art. 1 ust. 1, ustanawia się, niezależnie od obowiązku uiszczania opłat i podatków, wprowadzonych przed ogłoszeniem niniejszej ustawy, jednorazową opłatę specjalną, pobieraną w złocie, w wysokości 1% od kapitału zakładowego. Opłata ta w każdym razie nie może wynosić mniej niż tysiąc marek w złocie.

Art. 6. Osoby, które po zadosyćuczynieniu wymaganiom art. 4 i 5 uzyskały zezwolenie na prowadzenie przedsiębiorstw wymienionych w art. 1 ust. 1, obowiązane są przed otrzymaniem dowodu koncesji wpłacić do Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej w gotówiznie lub w polskich papierach procentowych do depozytu Ministerstwa Skarbu, tytułem zabezpieczenia roszczeń z prowadzenia przedsiębiorstwa wyniknąć mogących, kaucję w wysokości 10% sumy kapitału zakładowego. Kaucja ta pozostaje w depozycie Ministerstwa Skarbu przez cały czas trwania przedsiębiorstwa.

Art. 7. Koncesja na prowadzenie przedsiębiorstw, wymienionych w art. 1 ust. 1, nie może być odstąpiona osobie trzeciej bez zgody Ministra Skarbu. Przedsiębiorstwa, czynne na mocy niniejszej ustawy, nie mogą być wydzierżawiane ani oddawane w administrację poręczającą lub w zastaw.

Art. 8. Właściciele przedsiębiorstw, wymienionych w art. 1 ust. 1, są obowiązani:

- 1) utrzymywać i prowadzić księgi handlowe, podług zasad podwójnej księgowości handlowej;
- 2) wykonywać wszelkie zarządzenia Ministra Skarbu, wydawane na mocy niniejszej ustawy, zarówno ogólnie obowiązujące, jakoteż dotyczące poszczególnych przedsiębiorstw (art. 3 ust. 3);
- 3) dostarczać na każde żądanie Ministra Skarbu wiadomości i sprawozdań o stanie interesów przedsiębiorstwa.

Właściciele domów bankowych obowiązani są ponadto ogłaszać wiadomości o działalności tych przedsiębiorstw i ich stanie majątkowym w Gazecie Urzędowej i w organach prasy, przez Ministra Skarbu wskazanych.

Art. 9. Przedsiębiorstwa wymienione w art. 1 podlegają nadzorowi rządowemu, ustanawianemu i normowanemu w myśl art. 3 ust. 3 niniejszej ustawy.

Ministrowi Skarbu służy prawo rozciągnięcia mocy obowiązującej przepisów, zawartych w niniejszym artykule oraz w art. 3 ust. 3, również na instytucje kredytowe bądź akcyjne, bądź spółdzielcze lub rządzące się własnymi statutami, zatwierdzonemi przez władzę państwową.

Prawa i obowiązki oraz porządek czynności osób, sprawujących nadzór, ustali Minister Skarbu.

Art. 10. Przekroczenie lub niewykonanie przepisów niniejszej ustawy lub wydanych na mocy jej zarządzeń będzie karane grzywną do wysokości 500.000 marek lub w razie jej nieściągalności aresztem do 6 miesięcy.

W razie ponowienia czynu karygodnego lub jeżeli czyn taki z powodu mieszczących się w nim znamion przestępstwa, ustawą karno-sądową przewidzianego, spowodował karno-sądowe skazanie winnego, Minister Skarbu może orzec odebranie przewidzianej w art. 1 ust. 1 koncesji oraz konfiskatę kaucji (art. 6) na rzecz Skarbu Państwa. W tym wypadku dom bankowy ulegnie likwidacji, kantor wymiany zwinieciu.

Przekroczenie art. 2 niniejszej ustawy karane będzie sądownie aresztem do trzech miesięcy, a nadto grzywną do wysokości 500.000 marek.

Art. 11. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia. Z tą chwilą tracą moc obowiązującą wszelkiego rodzaju przepisy, stosowane dotychczas na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej w przedmiocie przedsiębiorstw bankowych i kantorów wymiany, o ile są sprzeczne z niniejszą ustawą.

Art. 12. Właściciele domów bankowych i kantorów wymiany, czynnych w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy, obowiązani są w terminie, określonym przez władzę wykonawczą (art. 13), uzyskać koncesję na dalsze prowadzenie swych przedsiębiorstw, w myśl postanowień niniejszej ustawy, istniejącym domom bankowym, które nie otrzymają potwierdzenia koncesji, wyznaczy Minister Skarbu odpowiedni termin do przeprowadzenia likwidacji.

Art. 13. Wykonanie niniejszej ustawy poleca się Ministrowi Skarbu, o ile zaś chodzi o wykonanie jej na obszarze b. dzielnicy pruskiej — Ministrowi Skarbu w porozumieniu z Ministrem b. Dzielnicy Pruskiej.

Marszałek:

Trąpczyński

Prezydent Ministrów:

L. Skulski

Minister Skarbu:

w z. *Weinfeld*

Minister b. Dzielnicy Pruskiej:

Bohdan Chelmicki